

Summit o budoucnosti, kterou chceme

Pan Ki-mun

Na Konferenci OSN o udržitelném rozvoji míří do brazilského Ria de Janeiro nejvyšší představitelé států světa. Bude tato konference úspěšná? Troufám si tvrdit, že ano. Vyjednávání byla dlouhá a ještě stále panuje spíš neshoda než shoda nad takzvaným závěrečným dokumentem, který má z konference vzejít. Ten ale nebude hlavním měřítkem úspěchu. Mnohem důležitější je to, čeho konference v Riu již dosáhla. Vzedmulo se celosvětové hnutí za změnu.

Rio+20 je milníkem na dlouhé cestě. Slavný Summit Země v roce 1992 zařadil udržitelný rozvoj na globální agendu. Od té doby jsme dospěli k lepšímu pochopení dávného imperativu: jak lépe sladit rozvojové potřeby rostoucí světové populace s ochranou nejcennějších zdrojů planety: půdy, ovzduší a vody. V Riu se k 25 tisícům účastníků konference připojí více než stovka nejvyšších představitelů států a vlád, aby společně připravili plán dalšího postupu vpřed.

Ekonomický model pro 21. století

Dlouho jsme hledali cestu k prosperitě spalováním a spotřebou. Tento přístup je ale už překonaný. V Riu musíme začít vytvářet nový model pro ekonomiku 21. století, jenž vyvrátí mýtus, že ekonomický růst a ochrana životního prostředí se vzájemně vylučují. Dnes již víme, že chytré vládní strategie mohou vést k posilování ekonomiky, snižování chudoby, vytváření pracovních míst a urychlování sociálního rozvoje a současně brát ohled na to, že zdroje planety jsou omezené.

Celkově si myslím, že probíhající změny jsou již nezvratné. Příklady vidíme v zemích malých i velkých, bohatých i chudých. Barbados, Kambodža, Indonésie, Korejská republika či Jihoafrická Afrika patří ke státům, které už přijaly strategii zeleného růstu. V Ázerbájdžánu, Egyptě, Keni, Jordánsku, Malajsii, Mexiku, Nepálu, Senegalů i na Ukrajině jsou zaváděny nové technologie pro zelený růst v řadě odvětví, od zemědělství až po turismus. Čína se zavázala do roku 2020 zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie na 16 procent a v nadcházejících letech investuje 450 miliard dolarů do recyklace a čistých technologií. V Brazílii našlo práci v odpadovém hospodářství více než půl milionu lidí.

Společenská odpovědnost firem

Vlády a národní státy na to ale nejsou samy. Do Ria přijede více než tisícovka představitelů firem ze všech kontinentů, kteří se shodují, že dosavadní praxe nemůže dál fungovat. Mnozí z nich jsou členy platformy OSN Global Compact. Chápou, že společenská odpovědnost firem ve 21. století znamená současně i udržitelnost jejich podnikání. Firma Nike například zavádí nový program na ochranu brazilských pralesních ekosystémů. Unilever přejde do roku 2020 na suroviny pouze z udržitelných zdrojů. Microsoft oznámil, že se v dohledné době stane uhlíkově neutrálním. Podobné plány na udržitelný rozvoj má mnoho dalších firem.

Energetika: klíč k udržitelné budoucnosti

Jedním z hlavních témat konference v Riu bude energetika. Ta je klíčem k udržitelné budoucnosti, hlavním hybatelem rozvoje, sociálního začleňování i ochrany životního prostředí, včetně klimatické změny. Proto jsem v roce 2011 přišel s iniciativou Udržitelná energie pro všechny. Jejím cílem je zabezpečit univerzální přístup k moderním energetickým službám pro všechny lidi, snížit plýtvání energiemi stoprocentním zlepšením energetické efektivity a zdvojnásobit podíl obnovitelných zdrojů v globálním energetickém mixu. Celá

pětina obyvatel světa v současné době přístup k energiím nemá. V Riu představí zástupci vlád, firem i občanské společnosti mnoho projektů na podporu dosažení cílů této iniciativy.

Udržitelná energie pro všechny je projektem založeným na partnerství a měl by se stát modelem pro naše budoucí fungování. Vychází z jednoduchého, ale účinného principu: OSN má jedinečnou možnost přivádět k jednacímu stolu relevantní hráče, kteří mohou společně pracovat ve prospěch všech. To je v podstatě vše, o co jde na konferenci Rio+20. Jistě, samotná jednání jsou velmi důležitá. Dohody, které jsou dnes na papíře se stanou základem budoucí debaty. Jde ale ještě o něco víc. Rio+20 je projevem dynamického globálního hnutí za změnu. A velkým krokem k budoucnosti, kterou chceme.

Autor je generálním tajemníkem Organizace spojených národů

Překlad textu z angličtiny a mezititulky: iCentrum OSN v Praze (www.osn.cz)
